

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

2. de Materia S. Eucharistiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

tate Christi unimur in ipso & inter nos diuina charitate.

C A P. II.

De materia Eucharistiae.

1 Materia ex qua sacramenti Eucharistiae, est panis, & vinum: Prob. ex institutione Christi, Matth. 26. & Marc. 14. Congruentia huius institutionis est, quia panis & vinum ob mundiciem aliasque qualitates ac virtutes convenientissimè ad conuiuium adhibentur. Nam panis confirmat, vinum exhilarat, ideoque aptissima materia sunt ad significandum virtutem, finem, & effectum huius sacramenti, quod ad spiritualem animæ alimoniam peculiariter institutum est.

2 Panis triticeus esse debet necessitate sacramentali comprehendit etiam far Dnctel, siliginem Dncten. Nam & hæc materia eo fine seminatur & crescit, vt exinde panis pro hominis victu conficiatur; peccat tamen grauius sacerdos si possit habere triticum, & tamen adhibeat siliginem. Ratio assertionis petitur ex verbis Euangelistarum, & traditione Ecclesiae: Christum in vltima cœna talem panem, qualis communiter in conuiuiis vsitatus est, consecrasse.

3 Olyza, auena, mylium, hordeum non sunt materia huius sacramenti, cum ex iis non soleat panis confici pro hominis victu, nisi e b defectu tritici: Quare nec simpliciter panis vocabulum meretur, sed cum addito, panis hordeacius, panis auenarius.

NB. Panis ex triticea farina & aqua elementari (non rosacea,) nec lacte mixtus atq; ignis caloreustus esse debet: Nam materia huius sacramenti ex Christi

Christi institutione est panis hominibus vsitatus, talis autem est ille, quem descripsi, deinde modica admixtio ad magnam quantitatem tritici alieni frumētum non vitiat materiā, quia quod modicum est, quodammodo absumitur à materia copiosiore.

Ut panis azymus sit, non est de necessitate sacramenti quamuis id iuxta cōsuetudinem Ecclesiæ Latinæ conuenientius sit, cum etiam Christus in azymo consecrārit: Et non solum Latinus peccat, si in fermentato cōsecret, sed etiam Græcus si in azymo, quamdiu intra terminos Ecclesiæ suæ commoratur. Etiam ne quidem in casu necessitatis v. c. si infirmus communicandus sit, & Latinus non habeat, nisi panem fermentatum: Ratio, quia ad Ecclesiæ utilitatem, maiestatem, tantique mysterii reuerentiam valde interest vniuersales in eo ritus vniuniformiter obseruari. Quare cum sacramentum hoc non sit absolute necessitatis meritò ratio publica priuato commodo spiritali præfertur.

Vinum, quod est materia calicis de vite esse debet, nec vuz sunt materia: Ratio, quia institutio & significatio calicis requirit, vt materia eius sit potus: Vuz autem cibi potius, quam potus rationem habent, cum in eis vinum non contineatur tanquam in vasi, sed tanquam pars in toto ad eum modum, quo sanguis v. c. in corpore animalis continetur. Nec acetum est materia, cum sit vinum corruptum & putrefactum; Potest tamen confici sacramentum ex vino acido, sicut ex pane mucido, nondum corrupto, sed ad corruptionem disponente.

Mustum seu vinum recens expressum valide consecratur, sed non licitè, similiter vinum congelatum: De musto propter fèces obstat irreuerentia, vinū congelatum

gelatum non est materia conueniens, est tamen valida, quia vinum congelatum retinet substantiam vini. Quod verò aqua congelata non sit materia baptismi, ratio est, quia baptismus essentialiter consistit in ablutione, qui per glaciem fieri non potest. At S. Eucharistia essentialiter non consistit in potatione, perficitur enim & perfecta manet ante usum, vnde vinum congelatum potest esse materia valida sed non licita.

7 Admixtio aquæ ad vinum non est de essentia sacramenti, sed præceptum tantum Ecclesiæ propter effluxionem aquæ & sanguinis ex latere Christi Iohannis 19. Peccat tamen mortaliter, si non misceat aquam sacerdos iuxta Concil. Triden. & secundum Henric. Valenti: Non est improbable ex Christi præcepto ab Apostolis nobis tradito, vinum aqua miscendum esse.

8 Quid cum aqua fiat in calicem infusa, vtrum in sanguinem Christi conuertatur magna olim fuit dubitatio.

9 Aqua nisi valdè copiosa sit effusa fuerit, vt quantitatè vini superet, vnà cum vino in sanguinem Christi commutatur, iuxta responsionem Innocentii Papæ dicentis: Aquam cum vino in sanguinem transmutari, vt expressius eluceat proprietas sacramenti. Nam cum aquæ multæ sint, populi multi, &c. ideo vino aqua vnitur, vt Christo populus adunetur.

NB. Species aquæ non retinent consecrationem nisi sint cum speciebus vini consecrati coniunctæ, eò quod aqua vino mista non nisi accessoriè est materia consecrationis.

10 Materia consecranda sacerdoti moraliter presens esse debet: Probatum ex consuetudine Ecclesiæ &

Prono

Pronomine Hic, Hoc, denotante rem sensibus expostam, tùm ex ratione sacrificii postulantis hostiam seu rem oblatam præsentem esse. Vnde materia non consecratur si sit à tergo sacerdotis, aut sub corporali latens, nec necessitate sacramenti requiritur, ut materia manu teneatur, aut acta videatur si v.c. sacerdos cæcus sit.

Neque magnitudo nec paruitas materiæ obstat **R I** per se loquendo quominus valide consecratur v.c. vinum in dolio, multitudo panum: Ratio, quia & maximus panis, & minimus, vinum copiosum & minimum, verè panis ac vinum sunt. Dixi autem per se loquendo, quia si ponamus tam multam vel magnam materiam, ut tota, seu secundum omnes partes suas sacrificanti moraliter præsens non sit, tunc non tota seu non secundum omnes partes consecrabitur.

Ad valorem consecrationis requiritur, ut sacerdos **I 2** materiam consecrandam determinatè cognoscat & intendat: Cum enim omnis actio transiens referatur circa singularia determinata seu definita, sequitur, etiam intentionem ministri, quæ est causa practica huius actionis siue consecrationis ferri debere in materiam determinatam ut definitam, sicut etiam demonstratiuè Hic, Hoc, significat. Quamobrem irrita est consecratio, si sacerdos habeat intentionem consecrãdi aliquam partem materiæ indeterminate ac distinctim, v.c. si ex octo hostiis præsentibus quinque indeterminate consecrare velit, vel vnã aliquam partem hostiæ indeterminate, puta dimidiam vel partem tertiam: sin verò ex octo hostiis quinque determinet, vel certam partem hostiæ animo designet; valida est consecratio quamuis **R II** Sacer;

- 13 Sacerdos censetur habere intentionem consecrandi, quæ sit Ecclesiasticæ consuetudini conformis: unde et si existimet quinq; tantum hostias adesse cum sint sex, omnes consecrat, quia speculativus ille error, quo existimantur esse pauciores nihil obstat practicæ intentioni consecrandi omnes presentes.
- 14 Si quis incscio seu non advertente sacerdote formulas in altari ponat, non consecrabuntur cum nec actualis, nec virtualis intentio adsit.
- 15 Torum quod in calice per modum continui est consecratur. Nam hæc videtur esse communis & optima intentio Ecclesiæ consecrandi omnem liquorem consecrabilem, qui per modum unius continui in calice continetur. Unde verisimile est, eas guttas vini non consecrari, quæ intra calicem siue in interiore calicis superficie à reliquo vino separatae hærent.
- 16 Quod si sacerdos aliam propriam intentionem habeat v. c. consecrandi omne vinum, adeoque guttas etiam separatas, quæ intra calicem continentur: aut si ita secum statuatur: si contingat, me tempore oblationis non recordari formarum appositarum pro communionem populi, vel si contingat tempore consecrationis me non recordari oblato. ū, tunc nolo ea consecrare, fiet quidem sicuti intendit, sed videtur peccare, eò quod intentio talis conformis non sit communi intentioni, ac praxi Ecclesiæ.

C A P. III.

De forma S. Eucharistia.

- 1 **F**orma substantialis verborum, quibus Christi corpus conficitur hæc est Hoc est, corpus meum, & quibus calix consecratur: Hic est sanguis meus.

Prob.